

animálibus Deo per Psalmistam dicitur: Animália tua habitábunt in ea. Et saepe vidémus, quod petra salis brutis animálibus antepónitur, ut ex eadem salis petra lámberé débeant, et meliorári. Quasi ergo inter brúta animália petra salis, debet esse sacerdos in pópulis. Curáre namque sacerdotem necesse est, quæ singulis dicat, unumquémque qualiter admóneat: ut, quisquis sacerdoti júngitur, quasi ex salis tactu eterna vitæ sapóre condiátur. **A.** Amávit eum Dóminus, et ornávit eum, stolam glóriæ induit eum: * Et ad portas paradisi coronávit eum. **V.** Induit eum Dóminus loriceam fidei, et ornávit eum. Et ad portas paradisi.

LECTIO viij.

SAT etenim terræ non sumus, si corda audientium non condimus: quod profecto condimentum ille veraciter próximo impéndit, qui prædicationis verbum non súbtrahit. Sed tunc vere aliis recta prædicámus, si dicta rebus et exemplis osténdimus. Nullum puto, fratres charíssimi, ab aliis ma-

jus præjudícium, quam a sacerdotibus tolerat Deus: quando eos, quos ad aliórum correctiónem pósuit, dare de se exemplarívitatis cernit: quando ipsi peccámus, qui compescere peccata debúimus: nulla animárum lucra quærimus. ad nostra quotidie stúdia vacámus, terréna concupiscimus, humanam glóriam inténta mente captámus. Et quia eo ipso quo céteris prælátí sumus, ad agénda quælibet majórem licéntiam habémus; susceptæ benedictiónis ministerium vértimus ad ambiçãois argumentum: Dei causam relinquimus, ad terréna negótia vacámus: locum sanctitátis accipimus, et terrénis áctibus implicámur.

A. In médio Ecclesiæ apéruit os ejus, * Et implevit eum Dóminus spiritu sapientiæ et intelléctus. **V.** Jucunditatem et exultationem thesaurizávit super eum. Et implevit eum. **G**loria Patri. Et implevit eum.

LECTIO nona dicitur de Homilia Feria occurrentis, et de ea fit commemoratio in Laudibus.

COMMUNE SANCTORUM.

IN VIGILIA

Apostolorum.

Officium fit de Feria, ut dictum est in Rubricis generalibus, exceptis Lectionibus, et Orat., quæ in propriis locis notantur. Ubi vero non sunt propriae Lectiones, legitur Evangelium cum Homilia sequenti.

LECTIO sancti Evangelii secundum Joannem.

LECTIO j. Cap. 15. b

In illo tempore: Dixit Jesus discipulis suis: Hoc est præceptum meum, ut diligatis invicem, sicut dilexi vos. Et reliqua.

Homilia sancti Gregorii Papa.

Homilia 27. in Evang.

Quia cuncta sacra eloquia Domnificis plena sint præceptis, quid est quod de dilectione, quasi de singulari mandato, Dominus dicit: Hoc est præceptum meum ut diligatis invicem: nisi quia omne mandatum de sola dilectione est: et omnia unum præceptum sunt? quia quidquid præcipitur, in sola charitate solidatur. Ut enim multi arboris rami ex una radice prædeunt: sic multæ virtutes ex una charitate generantur. Nec habet ali-

quid viriditatis ramus boni operis, si non manet in radice charitatis.

Responsoria de Feria pro tempore.

LECTIO ij.

PRÆCEPTA ergo Domini ca et multa sunt, et unum: multa per diversitatem operis, unum in radice dilectionis. Qualiter autem ista dilectio tenenda sit, ipse insinuat, qui in plerisque Scripturæ suæ sententiis et amicis jubet diligere in se, et inimicos propter se. Ille enim veraciter charitatem habet, qui et amicum diligit in Deo, et inimicum diligit propter Deum. Nam sunt nonnulli, qui diligunt próximos, sed per affectum cognationis et carnis: quibus tamen in hac dilectione sacra eloquia non contradicunt: sed aliud est quod sponte impenditur naturæ, aliud quod præceptis Domini: ex charitate debetur obedientia.

LECTIO iij.

Hinimurum et proximum diligunt, et tamen illa sublimia dilectionis premia non assequuntur: quia amorem suum

non spiritaliter, sed carnaliter impendunt. Proinde cum Dominus diceret: Hoc est præceptum meum, ut diligatis invicem: prætionibus addidit: Sicut dilexistis: ac si aperte dicat: Ad hoc amate, ad quod amavi vos. Qua in re, fratres charissimi, solenter intendendum est, quod antiquus hostis, dum mentem nostram ad rerum temporalium dilectionem trahit, infirmidorem contra nos proximum excitat, qui ea ipsa, quas diligimus, auferre molitur.

**COMMUNE
Apostolorum et Evangelistarum.**

Ad Vesperas, Añã.

Hoc est præceptum meum, cum reliquis de Laud. xij. Psalmus. Dixit Dominus, cum reliquis de Dominica. 152. et loco ultimi. Psalmus. Laudate Dominum omnes gentes. 156.

Capitulum. Ephes. 2. d.

FRATRES, Jam non estis hospites, et advenæ: sed estis cives sanctorum, et domestici Dei: superedificati super fundamentum Apostolorum et prophetarum, ipso summo angulari lapide Christo Jesu. Deo gratias.

Hymnus.

Exultet orbis gaudiis: Cælum resudet laudibus:

Apostolorum gloriam
Tellus, et astra concinnunt.

Vos sæculorum Jüdices,
Et vera mundi lumina:
Votis precamur cordium,
Audite voces supplicum.
(Qui templa celi clauditis,

Seræque verbo solvitis,
Nos a reatu noxiis
Solve jubete, quasumus.
Præcepta quorum pronuntius

Languor, salusque sentiunt,
Sanate mentes languidas:
Augete nos virtutibus.

Ut, cum redibit Arbiter
In fine Christi sæculi,
Nos sempiterni gaudii
Concedat esse cõpotes.
Patri, simulque Filio,
Tibique sancte Spiritus,
Sicut fuit, sit jügitèr
Sæculum per omne gloria,
Amen.

✠ In omnem terram exivit sonus eorum. R. Et in fines orbis terræ verba eorum.

Ad Magnificat. Añã.

Tradent enim vos in conciliis, et in synagógis suis flagellabunt vos, et ante reges et præsides ducemini propter me in testimonium illis, et Gëntibus.

Oratio propria.

Ad Matutinum. Invitat.
Regem Apostolorum Dominum, ✠ Venite adremus. Psalmus. Venite exultemus. 2.

Hymnus.

ET ERNA Christi munerum,
Apostolorum gloriam,
Palmas, et hymnos debitos

Lætis canamus mentibus.
Ecclesiarum Principes,
Belli triumphales Duces,
Cœlestis aula milites,
Et vera mundi lumina.

Devota Sanctorum Fides,
Invicta Spes credentium,
Perfecta Christi Charitas
Mundi tyrannum conterit.

In his paterna gloria,
In his triumphat Filius,
In his voluntas Spiritus,
Cælum repleret gaudio.
Patri, simulque Filio,
Tibique, sancte Spiritus,
Sicut fuit, sit jügitèr
Sæculum per omne gloria,
Amen.

In primo Nocturno.

Añã. In omnem terram exivit sonus eorum, et in fines orbis terræ verba eorum.

Psalmus 48.

CORDE enarrant gloriam Dei, ✠ et opera manuum ejus annuntiat firmitermentum.

Dies diei eructat verbum, ✠ et nox nocti indicat scientiam.

Non sunt loquela, neque sermones, ✠ quorum non audiantur voces eorum.

In omnem terram exivit sonus eorum: ✠ et in fines orbis terræ verba eorum.

In sole posuit tabernaculum suum: ✠ et ipse tamquam sponsus procedens de thalamo suo:

Exultavit ut gigas ad currendam viam, ✠ a summo caelo egressio ejus:

Et occursum ejus usque ad summum ejus: ✠ nec est qui se abscondat a calore ejus.

Lex Domini immaculata, convertens animas: ✠ testimonium Domini fidele, sapientiam præstans parvulis.

Justitia Domini recta, lætificantes corda: ✠ præceptum Domini lucidum, illuminans oculos.

Timor Domini sanctus, permanens in sæculum sæculi: ✠ judicia Domini vera, justificata in semetipsis.

Desiderabilia super aurum et lapidem pretiosum multum: ✠ et dulciora super mel et favum.

Tenim servus tuus custodit ea, ✠ in custodiendis illis retributio multa.

Delicta quis intelligit? ab occultis meis munda me: ✠ et ab aliis parce servo tuo.

Si mei non fuerint dominati, tunc immaculatus ero: ✠ et emundabor a delicto maximo.

Et erunt ut complacent elöquia oris mei: ✠ et meditatio cordis mei in conspectu tuo semper.

Dómine adjutor meus, *
et redemptor meus.

Añ. In omnem terram
exiit sonus eorum, et in
fines orbis terræ verba
eorum.

Añ. Clamaverunt * ju-
sti, et Dóminus exaudivit
eos.

Psalmus 33.

BENEDICAM Dóminum in
omni tempore : * sem-
per laus ejus in ore meo.
In Dómino laudabitur áni-
ma mea : * audiant manu-
sueti, et lætentur.

Magnificáte Dóminum me-
cum : * et exaltemus no-
men ejus in idípsum.

Exquisivi Dóminum, et
exaudivit me : * et ex óm-
nibus tribulatióibus meis
eripuit me.

Accedite ad eum, et illu-
minámini : * et fácies ves-
træ non confundentur.
Iste pauper clamávit, et
Dóminus exaudivit eum : *
et de ómnibus tribulatió-
nibus ejus salvávit eum.

Immittet Angelus Dómi-
ni in circuitu tíméntium
eum : * et eripiet eos.

Custáte, et vidéte quó-
niam suavis est Dóminus :
* beatus vir, qui sperat
in eo.

Timéte Dóminum omnes
sancti ejus : * quóniam
non est inópia tíméntibus
eum.

Divites eguerunt et esu-
rierunt : * inquiréntes au-

tem Dóminum non mi-
nuéntur omni bono.

Venite filii, audite me : *
timórem Dómini docebo
vos.

Quis est homo qui vult
vitare : * diligit dies videre
bonos ?

Próhibe linguam tuam a
malo : * et lábia tua ne
loquántur dolum.

Divérte a malo, et fac bo-
num : * inquire pacem, et
perséquare eam.

Oculi Dómini super ju-
stos : * et aures ejus in
preces eorum.

Vultus autem Dómini au-
per faciéntes mala : * ut
perdat de terra memóriam
eorum.

Clamaverunt justí, et Dó-
minus exaudivit eos : * et
ex ómnibus tribulatió-
nibus eorum liberávit eos.

Juxta est Dóminus his,
qui tribulatió sunt corde :
* et húmiles spíritu sal-
vábít.

Multæ tribulatiónes justó-
rum : * et de ómnibus his
liberábit eos Dóminus.

Custódit Dóminus ómnia
ossa eorum : * unum ex
his non conterétur.

Mors peccatorum péssi-
ma : * et qui odérunt ju-
stum, delinquent.

Rédimet Dóminus ánimas
servórum suórum : * et
non delinquent omnes,
qui sperant in eo.

Añ. Clamaverunt justí,
et Dóminus exaudivit eos.

Añ. Constitues eos prin-
cipes * super omnem ter-
ram : mémoires erunt nó-
minis tui Dómine.

Psalmus 44.

ERUCTAVIT cor meum
verbum bonum : *
dico ego ópera mea Regi.
Lingua mea cálamus scri-
bæ, * velociter scribentis.
Speciósus forma præ fi-
liis hóminum, diffusa est
grátia in lábiis tuis : * pro-
pterea benedixit te Deus in
æternum.

Accingere gládio tuo su-
per femur tuum, * poten-
tissime.

Spécie tua et pulchritú-
dine tua * inténde, pro-
spere procéde, et regna.

Propter veritatem, et man-
suetúdinem, et justítiam :
et deducet te mirabiliter
dextera tua.

Sagittæ tuæ acutæ, pó-
puli sub te cadent, * in
corda inimicórum Regis.

Sedes tua Deus in sæcu-
lum sæculi : * virga direc-
tionis virga regni tui.

Dilexisti justítiam, et odi-
sti iniquitatem : * pro-
pterea unxit te Deus, Deus
tuus oleo lætitiæ præ con-
sértibus tuis.

Myrrrha, et gutta, et cá-
sia a vestimentis tuis, a
dómbus eburneis : * ex
quibus delectaverunt te fi-
liæ regum in honóre tuo.

Astitit regina a dextris
tuis in vestitu deaurato : *
circumdada varietate.

Audi filia, et vide, et

inclina aurem tuam : * et
obliviscere pópuli tuum,
et domum patris tui.

Et concupisceat Rex decó-
rem tuum : * quóniam
ipse est Dóminus Deus
tuus, et adorábunt eum.
Et filia Tyri in munéri-
bus * vultum tuum deprec-
abúntur : omnes divites
plebis.

Omnis glória ejus filia
Regis ab intus, * in fim-
briis aureis circumamicta
varietátibus.

Adducéntur Regi vírgines
post eam : * próximæ ejus
asseréntur tibi.

Afferéntur in lætítia et
exultatióne : * adducéntur
in templum Regis.

Pro patribus tuis nati sunt
tibi filii : * constitues eos
principes super omnem
terram.

Mémoires erunt nóminis
tui * in omni generatióne
et generatióne.

Propterea pópuli confite-
búntur tibi in æternum : *
et in sæculum sæculi.

Añ. Constitues eos prin-
cipes super omnem ter-
ram : mémoires erunt nó-
minis tui Dómine. ¶ In
omnem terram exiit so-
nus eorum. ¶ Et in fines
orbis terræ verba eorum.

Pater noster. **Absolutio.**
Exaudi Dómine. ¶ Jube
domne. **Benedictio.** Bene-
dictiône perpétua.

Lectiões de Scriptura
positæ in Comuni San-
ctorum, leguntur quando

annotantur in Prop. Sanct. per Annum, et quando contingit fieri Officium de aliquo Sancto illis diebus, in quibus in Offic. Ferie non ponuntur Lect. de Scriptis, sed tantum de Homilia, et quando aliquod Festum solemniter celebratur in propria Ecclesia.

De Epistola prima beati Pauli Apostoli ad Corinthios.

Lectio i. Cap. 4.

Sic nos existimet homo ut ministros Christi, et dispensatores mysteriorum Dei. Hic jam quaeritur inter dispensatores, ut fidelis quis inveniatur. Mihi autem pro minimo est ut a vobis iudicer, aut ab humano die: sed neque meipsum iudico. Nihil enim mihi conscius sum: sed non in hoc justificatus sum: qui autem iudicat me, Dominus est. Itaque nolite ante tempus iudicare, quoadisque veniat Dominus: qui et illuminabit abscondita tenebrarum, et manifestabit consilia cordium; et tunc laus erit unicuique a Deo.

Ecce ego mitto vos sicut oves in medio luporum, dicit Dominus: Estote ergo prudentes sicut serpentes, et simplices sicut columbae. Dum lucem habetis, credite in lucem, ut filii lucis sitis. Estote. Bened. Unigenitus Dei Filius.

Lectio ii.

Hec autem, fratres, transfiguravi in me et Apollo, propter vos: ut in vobis discatis, ne supra nomen scriptum est, unius adversus alterum inflatur pro alio. Quis enim te discernit? Quid autem habes, quod non accepisti? Si autem accepisti, quid gloriaris quasi non acceperis? Jam saturati estis, iam divites facti estis: sine nobis regnatis: et utinam regnetis, ut et nos vobiscum regnemus. Puto enim quod Deus nos Apostolos novissimos ostendit, tamquam morti destinatos: quia spectaculum facti sumus mundo, et Angelis, et hominibus.

Tollite iugum meum super vos, dicit Dominus, et discite a me, quia mitis sum, et humilis corde. Iugum enim meum suave est, et onus meum leve. Et inveniatis requiem animabus vestris. Iugum. Benedictio. Spiritus sancti gratia.

Lectio iii.

Nos stulti propter Christum, vos autem prudentes in Christo: nos infirmi, vos autem fortes: vos nobiles, nos autem ignobiles. Usque in hanc horam et esurimus, et sitimus, et nudi sumus, et colaphis caedimur, et instabiles sumus, et laboramus operantes manibus

nostris: maledicimur, et benedicimus, persecutionem patimur, et sustinemus: blasphemamur, et obsecramus: tamquam purgamenta huius mundi facti sumus, omnium peripsama usque adhuc. Non ut confundam vos, haec scribo; sed ut filios meos charissimos moneo. Nam si decem millia pedagogorum habeatis in Christo; sed non multos patres. Nam in Christo Iesu per Evangelium ego vos genui.

Dum steteritis ante reges et praesides, nolite cogitare quomodo, aut quid loquamini: Dabitur enim vobis in illa hora, quid loquamini. Non enim vos estis qui loquimini: sed Spiritus Patris vestri, qui loquitur in vobis. Dabitur. Gloria Patri. Dabitur.

In secundo Nocturno.

Ana. Principes populorum congregati sunt cum Deo Abraham.

Psalmus 46.

Omnes gentes plaudente manibus: jubilate Deo in voce exultationis. Quoniam Dominus excelsus, terribilis: Rex magnus super omnem terram. Subiecit populos nobis: et Gentes sub pedibus nostris.

Legit nobis hereditatem suam, specieem Jacob, quam dilexit.

Ascendit Deus in iubilo: et Dominus in voce tubae. Psallite Deo nostro, psallite: psallite Regi nostro, psallite. Quoniam Rex omnis terrae Deus: psallite sapienter.

Regnabit Deus super Gentes: Deus sedet super sedem sanctam suam. Principes populorum congregati sunt cum Deo Abraham: quoniam dii fortes terrae, vehementer elevati sunt.

Abra. Principes populorum congregati sunt cum Deo Abraham. Ana. Dediti hereditatem timendum nomen tuum Domine.

Psalmus 60.

Exaudi Deus deprecationem meam: intende orationi meae.

A finibus terrae ad te clamavi: dum anxietur cor meum, in petra exaltasti me.

Deduxisti me, quia factus es spes mea: turris fortitudinis a facie inimici.

Inhabitabo in tabernaculo tuo in secula: protegeram in velamento alarum tuarum.

Quoniam tu Deus meus exaudisti orationem meam: dediti hereditatem timendum nomen tuum.

Dies super dies regis adjicies: annos ejus

usque in diem generatiōnis et generatiōnis.

Permanet in eternum in conspectu Dei : * miserericordiam et veritatem ejus quis requirit ?

Sic psalmum dicam nōmini tuo in seculum seculi : * ut reddam vota mea de die in diem.

Ana. Dedisti hereditatem timētibz nomen tuum Dōmine.

Ana. Annuntiaverunt * ōpera Dei , et facta ejus intellexerunt.

Psalmus 65.

EXAUDI Deus oratiōnem meam cum deprecor : * a timōre inimici eripe animam meam.

Protexisti me a convēntu malignāntium : * a multitudine operāntium iniquitatem.

Quia exacererunt ut gladium linguas suas : * intendērunt arcum rem amaram , ut sagittent in occulis immaculatum.

Subito sagitiabunt eum , et non timebunt : * firmaverunt sibi sermōnem nequam.

Narraverunt ut absconderent laqueos : * dixerunt : Quis videbit eos ?

Scrutati sunt iniquitates : * defecerunt scrutantes scrutino.

Accedet homo ad cor altum : * et exaltabitur Deus.

Sagittae parvulorum factae sunt plagae eorum : *

et infirmatae sunt contra eos linguas eorum.

Conturbati sunt omnes , qui videbant eos : * et timuit omnis homo.

Et annuntiaverunt ōpera Dei : * et facta ejus intellexerunt.

Letabitur justus in Dōmino , et sperabit in eo , * et laudabuntur omnes recti corde.

Ana. Annuntiaverunt ōpera Dei , et facta ejus intellexerunt.

Constitues eos principes super omnem terram. Mēiores erunt nōminis tui Dōmine. Pater noster.

Absolutio. Ipsius pietas.

* Jube domne. **Benedictio.** Deus Pater omnipotens. Sermo sancti Gregorii Papae.

Lectio iv.

Homilia 30. in Evang. , post mediam.

SCRIPTRUM est : Spiritus Dōmini ornāvit caelos. Ornāmēta enim caelorum

sunt virtutes praedicantium. Quae videlicet ornāmēta Paulus enumerat , dicens : Alii datur per Spiritum sermo sapientiae , alii sermo scientiae secundum eundem Spiritum , aliter fides in eodem Spiritu , alii gratia sanctorum in uno Spiritu , alii operatio virtutum , alii prophetia , alii discretio spirituum , alii genera linguarum , alii interpretatio sermonum. Haec autem omnia

operatur unus atque idem Spiritus , dividens singulis prout vult.

* Vidi conjunctos viros habentes splendidas vestes , et Angelus Dōmini locutus est ad me , dicens :

* Isti sunt viri sancti facti amici Dei. * Vidi Angelum Dei fortem , volantem per medium caelum , voce magna clamantem , et dicentem. Isti sunt. **Benedictio.** Christus perpetuae.

Lectio v.

QUOR ergo sunt bona praedicantium , tot sunt ornāmēta caelorum.

Hinc rursus scriptum est : Verbo Dōmini caeli firmati sunt. Verbum enim Dōmini Filius est Patris. Sed eodem caelos , videlicet sanctos Apostolos , ut tota simul sancta Trinitas ostendatur operata , repente de sancti Spiritus divinitate adjungitur : Et spiritu oris ejus omnis virtus eorum. Caelorum ergo virtus de Spiritu sumpta est : quia mundi hujus potentibus contraire non praesumerent , nisi eos sancti Spiritus fortitudo solidasset. Quales namque doctores sanctae Ecclesiae ante adventum hujus Spiritus fuerint , scimus : et post adventum illius cujus fortitudinis facti sint , conspicimus.

* Beati estis cum maledixerint vobis homines , et persecuti vos fuerint ,

et dixerint omne malum adversum vos , mentientes , propter me : * Gaudete et exultate , quoniam merces vestra copiosa est in caelis. * Cum vos de locutus est ad me , dicens : et cum separaverint vos , et exprobraverint , et ejecerint nomen vestrum tamquam malum propter Filium hominis. Gaudete. **Benedictio.** Ignem sui amoris.

Lectio vi.

CERTE iste ipse pastor Ecclesiae , ad cujus sacratissimum corpus sedemus , quantae debilitatis , quantaeque formidinis ante adventum Spiritus fuerit , ancilla ostiaria requisita dicat. Una enim mulieris voce percussus , dum mori timeuit , vitam negavit. Et pensandum , quia eum comprehensum Petrus negavit in terra , quem suspensum latro confessus est in cruce. Sed vir iste tantae formidinis , qualis post adventum Spiritus existat , audiamus. Fit convēntus magistratus atque seniorum , caesis denuntiatur Apostolis , ne in nomine Jesu loqui debeant : Petrus magna auctoritate respondet : Obedire oportet Deo magis quam hominibus.

* Isti sunt triumphatores , et amici Dei , qui contentemnes jussa principum , meruerunt praemia

atérna : * Modo coronántur : et accipiunt palmam. **¶** Isti sunt qui venerunt ex magna tribulatione , et laverunt stolas suas in sanguine Agni. Modo. Glória Patri. Modo coronántur.

In tertio Nocturno.

Añā. Exaltabúntur * córnua iusti, allelúia.

Psalmus 74.

CONFITEBIMUR tibi Deus : * confitébimur , et invocábimus nomen tuum. Narrábimus mirabilia tua : * cum accépero tempus , ego justitias iudicábo.

Liquefacta est terra , et omnes qui hábitant in ea : * ego confirmávi colúmnas ejus.

Dixi iniquis : Nolite inique ágere : * et delinquentibus : Nolite exaltáre cornu :

Nolite extollere in altum cornu vestrum : * nolite loqui adversus Deum iniquitatem.

Quia neque ab Oriénte , neque ab Occidénte , neque a desértis móntibus : * quóniam Deus iudex est.

Hunc humiliat , et hunc exáltat : * quia calix in manu Dómini vini meri plenus misto.

Et inclinávit ex hoc in hoc : verdítamen fax ejus non est exinaníta : * bibent omnes peccatóres terrae.

Ego autem annuntiábo

in sæculum : * cantábo Deo Jacob.

Et ómnia córnua peccatórum confringam : * et exaltabúntur córnua iusti. **Añā.** Exaltabúntur córnua iusti, allelúia.

Añā. Lux orta est justo , * allelúia : rectis cordelætítia , allelúia.

Psalmus 96.

DOMINUS regnávít , exúlitet terra : * læténtur insulæ multæ.

Nubes , et caligo in circúitu ejus : * justítia , et iudicium correctio sedis ejus.

Ignis ante ipsum præcedet , * et inllammábit in circúitu inimicos ejus.

Illuxérunt fúlgura ejus orbi terræ : * vidit , et com móta est terra.

Montes sicut cera fluxérunt a facie Dómini : * a facie Dómini omnis terra.

Annuntiavérunt cæli iustitiam ejus : * et vidérunt omnes pópuli glóriam ejus.

Confundántur omnes qui adoránt sculptília : * et qui gloriántur in simulacris suis.

Adoráte eum omnes Angeli ejus : * audivit , et lætata est Sion.

Et exultavérunt filię Judæ , * propter iudicia tua Dómine :

Quóniam tu Dóminus altíssimus super omnem terram : * nimis exáltatus es super omnes deos.

Qui diligitis Dóminum , ejus , * et præceptum quod dedit illis.

Dóminus ánimas sanctórum suórum , de manu peccatóris liberábit eos. **Lux** orta est justo , * et rectis corde lætítia.

Lætámini iusti in Dómino : * et confitémini memória sanctificatiónis ejus.

Añā Lux orta est justo , allelúia : rectis corde lætítia , allelúia.

Añā. Custodiébant * testimónia ejus , et præcepta ejus , allelúia.

Psalmus 98.

DOMINUS regnávít , irascántur pópuli : * qui sedet super Chérubim , moveátur terra.

Dóminus in Sion magnus : * et excelsus super omnes pópulos.

Constítentur nómini tuo magno : quóniam terríbile et sanctum est : * et honor regis iudicium diligit.

Tu parásti directiões : * iudicium et justitiam in Jacob tu fecísti.

Exaltáte Dóminum Deum nostrum , et adoráte scabéllum pedum ejus : * quóniam sanctum est.

Moyes et Aaron in sacerdotibus ejus : * et Sámuel inter eos , qui invocant nomen ejus :

Invocabánt Dóminum , et ipse exaudiébat eos : * in colúma nubis loquebátur ad eos.

Custodiébant testimónia

ejus , * et præceptum quod dedit illis. **Dómine** Deus noster tu exaudiébas eos : * Deus tu propitius fuísti eis , et ulciscens in omnes adinventiones eórum.

Exaltáte Dóminum Deum nostrum , et adoráte in monte sancto ejus : * quóniam sanctus Dóminus Deus noster.

Añā. Custodiébant testimónia ejus , et præcepta ejus , allelúia. **¶** Nimis honoráti sunt amici tui Deus . **¶** Nimis confortatus est principátus eórum.

Pater noster. **Absolutio.** **A** vinculis. **¶** Jube domne.

Bened. Evangelíca lectio. **Lectio** sancti Evangelii secúndum Matthæum.

Lectio vij. Cap. 13. d

In illo tẽpore : Dixit Petrus ad Jesum : Ecce nos reliquimus ómnia , et secúti sumus te : quid ergo erit nobis ? **¶** Et reliqua.

Homília S. Hierónymi Presbyteri.

Líb. 3. in Matth. cap. 19.

GRANDIS fidúcia ! Petrus Piscator erat , dives non fierat , cibos manu et arte quærébat : et tamen loquntur confidénter : Reliquimus ómnia . Et quia non sufficit tantum relinquere , jungit quod perfectum est : Et secúti sumus te . Fécimus quod jussisti : quid igitur nobis dabis pramii ? Jesus autem dixit

illis : Amen dico vobis, quod vos qui secuti estis me, in regeneratione, cum sederit Filius hominis in sede maiestatis suae, sedebitis et vos super sedes duodecim, iudicantes duodecim tribus Israel. Non dixit, Qui reliquistis omnia : hoc enim et Crates fecit philosophus, et multi alii divitias contempserunt : sed, Qui secuti estis me : quod proprie Apostolorum est atque credentium.

¶ Isti sunt qui viventes in carne, plantaverunt Ecclesiam sanguine suo : * Calicem Domini biberunt, et amici Dei facti sunt. ¶ In omnem terram exivit sonus eorum, et in fines orbis terrae verba eorum. Calicem. **Benedictio.** Cuius, vel Quorum festum colimus.

Lectio viij.

In regeneratione, cum sederit Filius hominis in sede maiestatis suae (quando et mortui de corruptione resurgent incorrupti) sedebitis et vos in sedibus iudicantis, condemnantes duodecim tribus Israel : quia vobis credentibus, illi credere noluerunt. Et omnis qui reliquerit domum, vel fratres, aut sorores, aut patrem, aut matrem, aut uxorem, aut filios, aut agros propter nomen meum, centuplum acci-

piet, et vitam aeternam possidebit. Locus iste cum illa sententia congruit, in qua Salvator loquitur : Non veni pacem mittere, sed gladium. Veni enim separare hominem a patre suo, et matrem a filia, et nuram a soero : et inimici hominis domestici eius. Qui ergo propter fidem Christi, et praedicationem Evangelii, omnes affectus contempserint, atque divitias et saeculi voluptates : isti centuplum recipient, et vitam aeternam possidebunt.

¶ Isti sunt viri sancti, quos elegit Dominus in charitate non ficta, et dedit illis gloriam sempiternam : * Quorum doctrina fulget Ecclesia, ut sole luna. ¶ Sancti per fidem vicierunt regna : operati sunt iustitiam. Quorum. Gloria Patri. Quorum. **Bened.** Ad societatem.

Lectio ix.

Ex occasione huius sententiae quidam introducunt mille annos post resurrectionem, dicentes, tunc nobis centuplum omnium rerum, quas dimisimus, et vitam aeternam esse reddendam : non intelligentes, quod, si in ceteris digna sit re promissio, in uxoriibus appareat turpido : ut qui unam pro Domino dimiserit, centum recipiat in futuro. Sensus ergo iste

est : Qui carnalia pro Salvatore dimiserit, spiritualia recipiet : quae comparatione et merito sui ita erunt, quasi si parvo numero centenarius numero comparatur.

Deinde dicitur Hymnus Te Deum laudamus. 47.

AD LAUDES,

et per Horas. Añæ.
1. Hoc est præceptum meum, * ut diligatis invicem, sicut dilexi vos. **Psalm.** Dominus regnavit, cum reliq. 48.

2. Maiorem charitatem * nemo habet, ut animam suam ponat quis pro amicis suis.

3. Vos amici mei estis, * si feceritis quae præcipio vobis, dicit Dominus.

4. Beati pacifici, * beati mundo corde : quoniam ipsi Deum videbunt.

5. In patientia vestra * possidebitis animas vestras.

Capitulum. Ephes. 2. d

Fratres, Jam non estis hospites, et advene : sed estis cives sanctorum, et domestici Dei : superedificati super fundamentum Apostolorum, et Prophetarum, ipso summo angulari lapide Christo Jesu. ¶ Deo gratias.

Hymnus.

Exultet orbis gaudiis : Caelum resulet laudibus : Apostolorum gloriam Tellus et astra concinunt. Vos saeculorum Iudices,

Et vera mundi lumina : Votis precamur cordium, Audite voces supplicum, Qui templa caeli clauditis, Serasque verbo solvitis, Nos a reatu noxios Solvi jubete, quaesumus. Præcepta quorum protinus

Langnor, salusque sentiunt,

Sanate mentes languidas : Angete nos virtutibus.

Et, cum redibit Arbitr In fine Christi saeculi, Nos sempiterni gaudii Concédât esse cōpotes. Patri, simulque Filio, Tibique sancte Spiritus, Sicut fuit, sit jūgiter Saeculum per omne gloria, Amen.

¶ Annuntiaverunt opera Dei. ¶ Et facta ejus intellexerunt.

Ad Benedictus. Añæ.
Vos qui reliquistis * omnia, et secuti estis me, centuplum accipietis, et vitam aeternam possidebitis.

Ad Tertiam. Añæ.
Maiorem charitatem.

Capit. Fratres, Jam non estis, ut supra.

¶ **br.** In omnem terram, * Exivit sonus eorum. In omnem. ¶ Et in fines orbis terrae verba eorum. Exivit. Gloria Patri. In omnem.

¶ Constitutes eos principes super omnem terram. ¶ **M.** Mémores erunt nominis tui Domine.

Ad Sextam. Añæ.
Vos amici mei estis.

Capitulum. Act. 3. b
PER manus autem Apostolorum fiebant signa, et prodigia multa in plebe.
¶ **br.** Constitues eos principes, * Super omnem terram. Constitues, * Memores erunt nominis tui Dómine. Super. Glória Patri. Constitues, * Nimis honoráti sunt amici tui Deus. * Nimis confortátus est principátus eórum.

Ad Nonam, Añã.
 In paciëntia vestra.

Capitulum. Act. 5. g
IBANT Apóstoli gaudentes a conspectu concilii, quóniam digni hábiti sunt pro nómine Jesu contuméliam pati.

¶ **br.** Nimis honoráti sunt, * Amici tui, Deus. Nimis, * Nimis confortátus est principátus eórum. Amici. Glória Patri. Nimis, * Annuntiaverunt ópera Dei. *¶* Et facta ejus intellexerunt.

In secundis Vesperis.
Añã. Jurávit Dóminus, * et non penitèbit eum : Tu es sacerdos in ætérnum.

Psalmus 109.
Dixit Dóminus Dómino meo : * Sede a dextris meis :
 donec ponam inimicos tuos, * scabéllum pedum tuórum.
 Virgam virtútis tuæ emittet Dóminus ex Sion : * domináre in médio inimicórum tuórum.

¶ Tecum principium in die

virtútis tuæ in splendóribus Sanctórum : * ex útero ante lucíferum genui te.

Jurávit Dóminus, et non penitèbit eum : * Tu es sacerdos in ætérnum secundum órđinem Melchisedech.

Dóminus a dextris tuis, * confrégit in die iræ suæ reges.

Judicabit in nationibus, implebit ruinas : * conquassabit cápita in terra multórum.

De torrente in via bibet : * propterea exaltábit caput.

Añã. Jurávit Dóminus, et non penitèbit eum : Tu es sacerdos in ætérnum.

Añã. Collocet eum * Dóminus cum principibus pópuli sui.

Psalmus 112.
LAUDATE pñeri Dóminum : * laudáte nomen Dómini.

Sit nomen Dómini benedictum, * ex hoc nunc, et usque in sæculum.

A solis ortu usque ad occasum, * laudábile nomen Dómini.

Excelsus super omnes gentes Dóminus, * et super cælos glória ejus.

Quis sicut Dóminus Deus noster, qui in altis habitat, * et humilia respicit in celo et in terra ?

Ascendens a terra inopem, * et de stercore érigens pauperem :

Ut collocet eum cum principibus, * cum principibus pópuli sui.

Qui habitare facit stérilem in domo, * matrem filiórum lætántem.

Añã. Collocet eum Dóminus cum principibus pópuli sui.

Añã. Dirupisti Dómine víncula mea : * tibi sacrificábo hóstiam laudis.

Psalmus 113.
CREDEMI propter quod locútus sum : * ego autem humiliátus sum nimis.

Ego dixi in excessu meo : * Omnis homo mendax.

Quid retribuam Dómino, * pro ómnibus, quæ retribuit mihi ?

Cálicem salutaris accipiam : * et nomen Dómini invocábo.

Vota mea Dómino reddam coram omni pópulo ejus : * pretiósã in conspectu Dómini mors sanctorum ejus.

O Dómine, quia ego servus tuus : * ego servus tuus, et filius ancillæ tuæ.

Dirupisti víncula mea : * tibi sacrificábo hóstiam laudis, et nomen Dómini invocábo.

Vota mea Dómino reddam in conspectu omnis pópuli ejus : * in atrio domus Dómini, in médio tui Jérusalem.

Añã. Dirupisti Dómine

víncula mea : tibi sacrificábo hóstiam laudis.

Añã. Eúntes ibant et flebant, * mitténtes sémina sua.

Psalmus 125.
In converténdo Dóminus captivitatem Sion : * facti sumus sicut consolatí :

Tunc replétum est gaudío os nostrum : * et lingua nostra exultatióne.

Tunc dicent inter gentes : * Magnificávit Dóminus facere cum eis.

Magnificávit Dóminus facere nobiscum : * facti sumus lætantes.

Converte Dómine captivitatem nostram, * sicut torrens in Austro.

Qui semínant in lacrymis, * in exultatióne metent.

Eúntes ibant et flebant, * mitténtes sémina sua.

Veniéntes autem venient cum exultatióne, * portántes manipulos suos.

Añã. Eúntes ibant et flebant, * mitténtes sémina sua.

Añã. Confortátus est * principátus eórum, et honoráti sunt amici tui Deus.

Psalmus 138.
DOMINE probásti me, et cognovisti me : * tu cognovisti sessionem meam, et resurrectionem meam.

Intellexisti cogitationes meas de longe : * semítam meam, et funiculum meum investigásti.

Et omnes vias meas prævidisti: * quia non est sermo in lingua mea.

Ece Dómine, tu cognovisti omnia novissima, et antiqua: * tu formasti me, et posuisti super me manum tuam.

Mirabilis facta est scientia tua ex me: * confortata est, et non pótero ad eam.

Quo ibo a spíritu tuo? * et quo a facie tua fugiam?

Si ascéndero in cælum, tu illic es: * si descéndero in inférnum, ades.

Si sumpsero pennas meas diluèulo, * et habitávero in extrémis maris:

Etenim illuc manus tua deducet me: * et tenébit me dextera tua.

Et dixi: Fórsitan ténébræ conculeábunt me: * et nox illuminatio mea in deliciis meis.

Quia ténébræ non obscurabúntur a te, et nox sicut dies illuminábitur: * sicut ténébræ ejus, ita et jumen ejus.

Quia tu possedisti renes meos: * suscepisti me de útero matris meæ.

Confítebor tibi quia terribiliter magnificatus es: * mirabilia ópera tua, et ánima mea cognóscit nimis.

Non est occultatum os meum a te, quod fecisti in occulto: * et substán-

tia mea in inférióribus terra.

Imperfèctum meum vidé-runt óculi tui, et in libro tuo omnes scribéntur: * dies formabúntur, et nemo in eis.

Mihi autem nimis honorificati sunt amici tui, Deus: * nimis confortatus est principátus eórum.

Dínunero eos, et super arénam multiplicabúntur: * exurréxi, et adhuc sum tecum.

Si occideris Deus peccatóres: * viri sánguinem declínate a me:

Quia dicitis in cogitatione: * Accipient in vanitate civitates tuas.

Nonne qui odérunt te Dómine, óderam: * et super inimicos tuos tabescebam?

Perfècto ódio óderam illos: * et inimici facti sunt mihi.

Proba me Deus, et scito cor meum: * intérroga me, et cognosce semitas meas.

Et vide, si via iniquitatis in me est: * et deduc me in via æterna.

Añá. Confortatus est principátus eórum, et honorati sunt amici tui, Deus.

Capitulum. Ephes. 2. d.

FRATRES, Jam non estis hóspites, et ádvénæ: sed estis cives sanctórum, et doméstici Dei:

superadificati super fundamentum Apostolorum, et Prophetarum, ipso summo angulari lapide Christo Jesu.

A. Deo grátias.
Hymnus. Exúltet orbis: xij.

†. Annuntiavérunt ópera Dei. **A.** Et facta ejus intellexerunt.

Ad Magnificat. Añá. Estote fortes in bello, * et pugnate cum antiquo serpente: et accipietis regnum ætérnum, allelúia.

Alia Lectiones pro Apostolis.

In secundo Nocturno.
De Expositiõe sancti Augustini Episcopi super Psalmum octogésimum sextum.

Lectio iv.
Ante medium.

FUNDAMENTA ejus in montibus sanctis: diligit Dóminus portas Sion. Quare sunt fundamenta Apóstoli, et Prophète? Quia eórum auctoritas portat infirmitatem nostram. Quare sunt portæ? Quia per ipsos intráram ad regnum Dei. Prædicant enim nobis: et cum per ipsos intráram, per Christum intráram. Ipse est enim janua. Et cum dicuntur duódecim portæ Jerúsalem, et una porta Christus, et duódecim portæ Christus, quia in duódecim portis Christus:

PARS HIEMALIS.

et ideo duodenarius numerus Apostolorum. Sacramentum magnum hujus duodenarii significatio est numeri. Sedebitis, inquit, super duódecim sedes, judicantes duódecim tribus Israel.

†. Vidi conjunctos. ix.

Lectio v.

SU duódecim sellæ ibi sunt, non est ubi sedeat tertiusdecimus Paulus Apóstolus, et non erit quomodo júdiceet: et ipse se judicáturum dixit, non hómines tantum, sed et ángelos. Quos ángelos, nisi apóstatas ángelos? Nescitis, inquit, quia ángelos judicábitus? Responderet ergo turba: Quid te jactas judicáturum? Ubi sedebis? Duódecim sedes dixit Dóminus duódecim Apóstolos: unus cecidit Judas, in locum ipsius sanctus Matthias ordinatus est: impletus est duodenarius numerus sedium. Primo locum inveni, ubi sedéas, et sic te minare judicáturum. Duódecim ergo sedes quid sibi velint, videámus. Sacramentum est cuiusdam universitatis, quia per totum orbem terrarum futúra erat Ecclesiá: unde vocátur hoc ædificium ad Christi compagem.

A. Beati estis. ix.

Lectio vi.

Et ideo quia tñdique venit ad judicándum,

duodecim sedes sunt: sicut quia undique intratur in illam civitatem, duodecim ergo sunt. Non solum porta illi duodecim, et Apostolus, Paulus, sed quotquot iudicaturi sunt, propter significacione universitatis ad sedes duodecim pertinent: quemadmodum quotquot intrabunt, ad duodecim portas pertinent. Partes enim mundi quatuor sunt, Oriens, Occidens, Aquilo, et Meridies. Ista quatuor partes assidue nominantur in Scripturis. Ab istis quatuor ventis, sicut dicit Dominus in Evangelio, a quatuor ventis se collecturum electos suos: ab omnibus ergo istis quatuor ventis vocatur Ecclesia. Quomodo vocatur? Undique in Trinitate vocatur. Non vocatur nisi per baptismum in nomine Patris, et Filii, et Spiritus sancti. Quatuor ergo ter ducta duodecim inveniuntur.

¶ Isti sunt. ix.

Pro Evangelistis Lectiones.

In primo Nocturno.

Incepit liber Ezechielis Propheta.

Lectio j. Cap. 1.

Erit factum est in trigésimo anno, in quarto, in quinta mensis, cum essem in medio captivorum iuxta fluvium Chobar, aperti sunt caeli, et vidi visiones Dei. In quinta

mensis, ipse est annus quintus transmigracionis regis Joachin, factum est verbum Domini ad Ezechielem filium Buzi sacerdotem in terra Chaldaeorum, secus flumen Chobar: et facta est super eum ibi manus Domini. Et vidi, et ecce ventus turbinis veniebat ab Aquilone, et nubes magna, et ignis involvens, et splendor in circuitu ejus: et de medio ejus quasi species electri, id est, de medio ignis.

¶ Ecce ego mitto. vj.

Lectio ij.

Erit in medio ejus similitudo quatuor animalium: et hic aspectus eorum, similitudo hominis in eis. Quatuor facies uni, et quatuor pennae uni. Pedes eorum pedes recti, et planta pedis eorum quasi planta pedis vituli, et scintilla quasi aspectus aeris candentis. Et manus hominis sub pennis eorum in quatuor partibus: et facies, et pennas per quatuor partes habebant, junctaque erant pennae eorum alterius ad alterum. Non revertentur cum incederent: sed unumquodque ante faciem suam gradiebatur.

¶ Tollite jugum. vj.

Lectio iij.

Similitudo autem vultus eorum: facies hominis et facies leonis a dextris ipsorum quatuor: facies

autem bovis a sinistris ipsorum quatuor, et facies aquilae desuper ipsorum quatuor. Facies eorum, et pennae eorum extente desuper: duae pennae singulorum jungebantur, et duae tegebant corpora eorum: et unumquodque eorum coram facie sua ambulabat: ubi erat impetus spiritus, illic gradiebantur, nec revertentur cum ambularent.

¶ Dum steteritis. vij.

In secundo Nocturno.

De Expositione S. Gregorii Papae super Ezechielem Prophetam.

Lectio iv.

Homilia s. lib. 1.

Sancta quatuor animalia, quae prophetiae spiritu futura praevidentur, subtili narratione describuntur, cum dicitur: Quatuor facies uni, et quatuor pennae uni. Quid per faciem, nisi notitia: et quid per pennas, nisi volatus exprimitur? Per faciem quippe unusquisque cognoscitur: per pennas vero in altum avium corpora sublevantur. Facies itaque ad fidem pertinent, penna ad contemplationem. Per fidem namque ab omnipotenti Deo cognoscimur, sicut ipse de suis ovibus dicit: Ego sum pastor bonus, et cognosco oves meas, et cognoscunt me meae. Qui rursus ait: Ego scio quos elegerim. Per

contemplationem vero, quae super nosmetipsos tollimur, quasi in aera levamur.

¶ Vidi conjunctos. ix.

Lectio v.

Quatuor ergo facies uni sunt: quia si requiras quid Matthaeus de incarnatione Domini sentiat: hoc nimirum sentit, quod Marcus, Lucas, et Joannes. Si quaeras quid Joannes sentiat: hoc procul dubio, quod Lucas, Marcus, et Matthaeus. Si quaeras quid Marcus; hoc quod Matthaeus, Joannes, et Lucas. Si quaeras quid Lucas; hoc quod Joannes, Matthaeus, et Marcus sentit. Quatuor ergo facies uni sunt: quia notitia fidei, quae cognoscuntur a Deo, ipsa est in uno, quae est simul in quatuor. Quidquid enim in uno invenieris, hoc in omnibus simul quatuor cognoscies.

¶ Beati estis. ix.

Lectio vj.

Erit quatuor pennae uni: quia Dei omnipotentis Filium Dominum nostrum Jesum Christum simul omnes concorditer predicant; et ad divinitatem ejus mentis oculos levantes, penna contemplationis volant. Evangelistarum ergo facies ad humanitatem Domini pertinent, penna ad divinitatem: quia in eum, quem corporei aspiciunt, quasi facies intendunt: sed

dum hunc esse incircumscriptum atque incorporeum ex divinitate annuntiant, per contemplationis pennam quasi in aera levantur. Quia itaque una est fides incarnationis ejus in omnibus, et per contemplatio divinitatis ejus in singulis, recte nunc dicitur: Quatuor facies uni, et quatuor pennae uni.

¶ Isti sunt. ix.

In tertio Nocturno.

Lectio sancti Evangelii secundum Lucam.

Lectio vij. Cap. 10.

In illo tempore: Designavit Dominus et alios septuaginta duos: et misit illos binos ante faciem suam, in omnem civitatem, et locum, quo erat ipse venturus. Et reliqua.

Homilia sancti Gregorii Papae.

Homilia 17. in Evangelio. Dominus et Salvator noster, fratres charissimi, aliquando nos sermionibus, aliquando vero operibus, admonet. Ipsa etenim facta ejus, praecipua sunt: quia dum aliquid tacitus facit, quid agere debeamus innoscit. Ecce enim binos in praedicationem discipulos mittit: quia duo sunt praecipua charitatis, Dei videlicet amor, et proximi: et minus, quam inter duos, charitas haberi non potest. Nemo enim proprie ad semetipsum habere charita-

tem dicitur: sed dilectio in alterum tendit, ut charitas esse possit.

¶ Isti sunt qui. xij.

Lectio vij.

Ecce enim binos ad praedicandum discipulos Dominus mittit: quatenus hoc nobis tacitus innuat, quia qui charitatem erga alterum non habet, praedicationis officium suscipere nullatenus debet. Bene autem dicitur, quia misit eos ante faciem suam in omnem civitatem et locum, quo erat ipse venturus. Praedicatorum enim suos Dominus sequitur: quia praedicatione praevent, et tunc ad mentis nostrae habitaculum Dominus venit, quando verba exhortationis praecurrunt: atque per hoc veritas in mente suscipitur.

¶ Isti sunt viri sancti. xij.

Lectio ix.

Hinc namque eisdem praedicatoribus Isaias dicit: Parate viam Domini, rectas facite semitas Dei nostri. Hinc filius Psalmista ait: Iter facite ei, qui ascendit super occasum. Super occasum namque Dominus ascendit: quia unde in passione occubuit, inde majorem suam gloriam resurgendo manifestavit. Super occasum videlicet ascendit: quia mortem, quam pertulit, resurgendo calcavit. Ei ergo,

qui ascendit super occasum, iter facimus, cum nos ejus gloriam vestris mentibus praedicamus, ut eas et ipse post veniens, per amorem sui praesentiam illudret.

Te Deum laudamus. 17.

COMMUNE

Unius Martyris.

Ad Vesperas, Antiphona. Qui me confessus, cum reliquit Laudibus. xxxj. Psalm. Dixit Dominus, cum reliquit Dominica. 152. et loco ultimi, Psalm. Laudate Dominum omnes gentes. 156.

Capitulum. Jac. 1. b.

Beatus vir, qui suffert tentationem: quoniam cum probatus fuerit, accipiet coronam vitae, quam repromisit Deus diligentibus se.

Hymnus.

Deus tuorum militum Sors, et corona, praemium,

Laudes canentes Martyris Absolve nexu criminis.

Illic nempe mundi gaudia,

Et blanda fraudum pabula

Imbuta felle deputans Pervénit ad Coelestia.

Penas cuodrit fortiter Et sustulit viriliter,

Fundensque pro te sanguinem,

Aeterna dona possidet. Ob hoc precatu suppliciter

Te poscimus piissime: In hoc triumpho Martyris

Dimitte noxam servulis.

Laus, et perennis gloria Patri sit, atque Filio, Sancto simul Paraclito, In sempiterna saecula. Amen.

Glória et honore coronasti eum Domine. et constituisti eum super opera manuum tuarum.

Ad Magnificat. Antiphona.

Iste Sanctus * pro lege Dei sui certavit usque ad mortem, et a verbis impiorum non timuit: fundatus enim erat supra firmam petram.

Pro Martyre et Pont.

Oratio.

Infirmis nostram respice, omnipotens Deus: et, quia pondus propriae actionis gravat, beati Martyris tui atque Pontificis intercessio gloriosa nos protegat. Per Dominum nostrum.

Alia Oratio.

Deus, qui nos beati Martyris tui atque Pontificis annua solemnitate laetificas: concede propitius; ut, cujus natalitia colimus, de ejusdem etiam protectione gaudeamus. Per Dominum nostrum.

Pro Martyre tantum.

Oratio.

Præsta, quæsumus omnipotens Deus: ut, qui beati Martyris tui natalitia colimus; intercessione ejus in tuis nominis amore roborémur. Per Dominum nostrum.

Alia Oratio.

PRÆSTA, quæsumus omnipotens Deus: ut, intercedente beato N. martyre tuo, et a cunctis adversitatibus liberemur in corpore, et a pravis cogitationibus mundemur in mente. Per Dñm.

Ad Matutinum. Invi. Regem martyrum Dñm. * Venite adoremus. **Psal.** Venite, exultemus. 2. **Hymn.** Deus tuorum militum, utxxj.

In primo Nocturno. **Añ.** In lege Dñmi * fuit voluntas ejus die ac nocte.

Psalms 1.

BEATUS vir, qui non abit in consilio impiorum, et in via peccatorum non stetit, * et in cathedra pestilentie non sedit: **Sed** in lege Dñmi voluntas ejus, * et in lege ejus meditabitur die ac nocte.

Et erit tanquam lignum, quod plantatum est secus decursus aquarum, * quod fructum suum dabit in tempore suo: **Et** folium ejus non defluet: * et omnia quæcumque faciet, prosperabuntur.

Non sic impij, non sic: * sed tanquam pulvis, quem projicit ventus a facie terræ. **ideo** non resurgent impij in judicio: * neque peccatores in consilio justorum.

Quoniam novit Dñmus viam justorum: * et iter impiorum peribit.

Añ. In lege Dñmi fuit voluntas ejus die ac nocte. **Añ.** Prædicans * præceptum Dñmi, constitutum est in monte sancto ejus.

Psalms 2.

QUARE fremuerunt Gentes, * et populi meditati sunt inania? **Astiterunt** reges terræ, et principes convenerunt in unum * adversus Dñm, et adversus Christum ejus.

Dirumpamus vincula eorum: * et projiciamus a nobis jugum ipsorum.

Qui habitat in cælis, iridebit eos: * et Dñmus subsannabit eos.

Tunc loquetur ad eos in ira sua, * et in furore suo conturbabit eos.

Ego autem constitutus sum rex ab eo super Sion montem sanctum ejus, * prædicans præceptum ejus. **Dñus** dixit ad me: * Filius meus es tu, ego hodie genui te.

Postula a me, et dabo tibi Gentes hereditatem tuam, * et possessionem tuam terminos terra.

Leges eos in virga ferrea, * et tanquam vas figuli confringes eos.

Et nunc reges intelligite: * erudimini qui judicatis terram.

Servite Dño in timore, *

et exultate ei cum timore.

Apprehendite disciplinam, nequando irascatur Dñmus, * et percatis de via justa.

Cum exarserit in brevi ira ejus, * beati omnes, qui confidunt in eo.

Añ. Prædicans præceptum Dñmi, constitutum est in monte sancto ejus.

Añ. Voce mea * ad Dñm clamavi: et exaudivit me de monte sancto suo.

Psalms 3.

DOMINE, quid multiplicati sunt qui tribulant me? * multi insurgunt adversum me.

Multi dicunt animæ meæ: * Non est salus ipsi in Deo ejus.

Tu autem Dñme susceptor meus es, * gloria mea, et exaltans caput meum.

Voce mea ad Dñm clamavi: * et exaudivit me de monte sancto suo.

Ego dormivi, et soporatus sum: * et exurrexi, quia Dñs suscepit me.

Non timebo millia populi circumdantis me: * exurge Dñme, salvum me fac Deus meus.

Quoniam tu percussisti omnes adversantes mihi sine causa: * dentes peccatorum contrivisti.

Dñmi est salus: * et super populum tuum benedictio tua.

Añ. Voce mea ad Dñm clamavi: et exaudivit me de monte sancto suo. 3. **Gloria** et honore coronasti eum, Dñme. 4. **Et** constituisti eum super opera manuum tuarum. **Inter** nos. **Abolutio.** Exaudi Dñme. 3. **Jube** domne. **Benedictio.** Benedicliõne perpetua.

Lectiones sequentes primi Nocturni leguntur in Festo Mart. et Pont.

In Festo autem Mart. non Pontificis leguntur quæ inferius posita sunt in Communi plurimorum Martyrum. xxxix.

De Actibus Apostolorum Lectio 1. Cap. 20. d

A Milêto Paulus mittens Ephesum, vocavit Majores natu Ecclesiæ. Qui cum venissent ad eum, et simul essent, dixit eis: Vos scitis a prima die, qua ingressus sum in Asiam, qualiter vobiscum per omne tempus fuerim, serviens Dño cum omni humilitate, et lacrymis, et tentationibus, quæ mihi acciderunt ex insidiis Judæorum: quomodo nihil subtraxerim utilium, quominus annuntiarem vobis, et docerem vos publice, et per domos, testificans Judæis a domo Gentilibus in Deum penitentiam, et fidem in Dñm nostrum Jesum Christum. Et nunc ecce alligatus ego spiritu, vado in Jerusalem, quæ

in ea ventúra sint mihi, ignórans : nisi quod Spíritus sanctus per omnes civitates mihi protestátur, dicens : Quóniam vincula, et tribulatiónes Jerosólymis me manent. Sed nihil horum véreor : nec facio animam meam pretiosiórem quam me, dummodo consummém eursum meum, et ministérium verbi, quod accépi a Dómino Jesu, testificáre Evangelíum grátie Dei.

¶ Iste Sanctus pro lege Dei sui certávit usque ad mortem, et a verbis impiórum non tímuit : * Fundátus enim erat supra firmam petram. ¶ Iste est qui contémpsit vitam mundi, et pervénit ad cœlestia regna. Fundátus. **Bened.** Unigénitus Dei Filius.

Lectio ij.

¶ **L** nunc ecce ego scio quia ámplius non videbitis faciem meam vos omnes, per quos transívi prædicans regnum Dei. Quapropter contéstor vos hodiérna die, quia mundus sum a sanguine ómnium. Non enim subterfúgi, quominus annuntiárem omne consílium Dei vobis. Aténdite vobis, et univérso gregi, in quo vos Spíritus sanctus pósuit episcopos, régere Ecclesiám Dei, quam acquisívit sanguine suo. Ego scio quóniam intrabam post discessióne meam lupi rapáces in vos,

non parcéntes gregi. Et ex vobis ipsis exúrgent viri loquéntes perversa, ut abdicánt discipulos post se. Propter quod vigiláte, memoria retinéntes: quóniam per triénnum nocte et die non cessávi, cum lacrymis monens unumquémque vestrum.

¶ **I**ustus germinábit sicut lílium : * Et florébit in aeternum ante Dóminum. ¶ Plantátus in domo Dómini, in átriis domus Dei nostri. Et florébit. **Benedictio.** Spíritus sancti grátia.

Lectio iij.

¶ **E**t nunc comméndo vos Deo, et verbo grátie ipsius, qui potens est edificare, et dare hereditátem in sanctificatióne ómnibus. Argentum et aurum, aut vestem nullius concupívi, sicut ipsi scitis : quóniam ad ea, quæ mihi opus erant, et his, qui mecum sunt, ministravérunt manus istæ. Omnia osténdi vobis, quóniam sic laboráns, opéraret suscipere infirmos, ac meminisse verbi Dómini Jesu, quóniam ipse dixit : Beátus est magis dare, quam accipere. Et cum hæc dixisset, pósitis gémbus suis, orávit cum ómnibus illis. Magnus autem fletus factus est ómnium : et procumbéntes super collum Pauli,

osculabántur eum, doléntes máxime in verbo, quod dixerat, quóniam ámplius faciém ejus non essent visúri. Et deducébant eum ad navem.

¶ **I**ste cognóvit justitiam, et vidit mirabilia magna, et exorávit Altíssimum : * Et invéntus est in número Sanctórum. ¶ Iste est qui contémpsit vitam mundi, et pervénit ad cœlestia regna. Et invéntus. Glória Patri. Et invéntus.

In secundo Nocturno.
Añ. Fílii hóminum * scitote, quia Dóminus sanctum suum mirificávit.

Psalms 4.

Cum invocárem, exaudivit me Deus justitiam meam : * in tribulatióne dilatásti mihi.

Miserére mei, * et exaudi oratióne meam.

Fílii hóminum úsquequo gravi corde ? * ut quid diligitis vanitátem, et queritis mendáciam ?

Et scitote quóniam mirificávit Dóminus sanctum suum : * Dóminus exaudivit me, cum clamávero ad eum.

Irascímmini, et nolite peccare : * quæ dicitis in córdibus vestris, in cubilibus vestris compungímmini.

Sacrificáte sacrificium justitiæ, et speráte in Dómino. * Multi dicunt : Quis ostendit nobis bona ?

PARS HIEMALIS.

Signátus est super nos lumen vultus tui Dómine : * dedisti lætítiam in corde meo.

A fructu fruménti, vini, et olei sui * multiplicati sunt.

In pace in idípsum * dormiam, et requiescam : . Quóniam tu Dómine singulariter in spe * constituísti me.

Añ. Fílii hóminum scitote quia Dóminus sanctum suum mirificávit.

Añ. Scuto bonæ voluntátis * tuæ coronásti eum Dómine.

Psalms 5.

Verba mea auribus percípe Dómine, * intéllige clamórem meum.

Inténde voci oratiónis meæ, * Rex meus et Deus meus.

Quóniam ad te orábo : * Dómine mane exaudies vocem meam.

Mane astábo tibi et videbo : * quóniam non Deus volens iniquitátem tu es.

Neque habitábit juxta te malignus : * neque permanébunt injústi ante óculos tuos.

Ódisti omnes, qui operántur iniquitátem : * perdes omnes, qui loquúntur mendáciam.

Virum sanguinum et dolósum abominábitur Dóminus : * ego autem in multítudine misericórdiæ tuæ,

Introibo in domum tuam: * adorabo ad templum sanctum tuum in timore tuo.

Domine deduc me in iustitia tua: * propter inimicos meos dirige in conspectu tuo viam meam.

Quoniam non est in ore eorum veritas: * cor eorum vanum est.

Sepulchrum patens est guttur eorum, linguis suis dolose agebant, * iudica illos Deus.

Decidant a cogitationibus suis, secundum multitudinem impietatum eorum expelle eos, * quoniam irritaverunt te Dñe.

Et latentur omnes, qui sperant in te, * in aeternum exultabunt: et habitabis in eis.

Et gloriabuntur in te omnes, qui diligunt nomen tuum, * quoniam tu benedices iusto.

Domine, in scuto bonae voluntatis tuae * coronasti nos.

Añs. Scuto bonae voluntatis tuae coronasti eum, Domine.

Añs. In universa terra * gloria et honore coronasti eum.

Psalmus 8.

Domine Dominus noster, * quam admirabile est nomen tuum in universa terra!

Quoniam elevata est magnificentia tua * super caelos.

Ex ore infantium et lactentium perfecisti laudem propter inimicos tuos, * ut destruas inimicum et ultorem.

Quoniam video caelos tuos, opera digitorum tuorum; * lunam et stellas, quae tu fundasti.

Quid est homo, quod memor es ejus? * aut filius hominis, quoniam visitas eum?

Ministi eum paulo minus ab Angelis: gloria et honore coronasti eum: * et constituisti eum super opera manuum tuarum.

Omnia subiecasti sub pedibus ejus, * oves et boves universas: insuper et pecora campi;

Volucres caeli, et pisces maris, * qui perambulant semitas maris.

Domine Dominus noster, * quam admirabile est nomen tuum in universa terra!

Añs. In universa terra gloria et honore coronasti eum. **ñ.** Posuisti Domine super caput ejus, **ñ.** Coronam de lapide pretioso.

Pater noster. **Absol.** Ipsi us pietas. **ñ.** Jube domne. **Benedictio.** Deus Pater omnipotens.

Sermo sancti Augustini Episcopi.

Lectio iv.

Serm. 44. de Sanctis.

Triumphalis beati martyris **N.** dies hodie nobis anniversaria celebritate

recurrit: ejus glorificationi sicut congaudet Ecclesia, sic ejus propinit sequenda vestigia. Si enim compatiatur, et conglorificabimur. In cujus glorioso agone duo nobis praecipue consideranda sunt: indurata videlicet tortoris savilia, et Martyris invicta patientia. Savitia tortoris, ut eam detestemur: patientia Martyris, ut eam imitemur. Audi Psalmistam adversus malignitatem increpantem: Noli aemulari in malignantibus: quoniam tamquam fennum velociter arrescent. Quod autem adversus malignantes patientia exhibenda sit, audi Apóstolum suadentem: Patientia vobis necessaria est, ut reportetis promissiones.

ñ. Honestum fecit illum Dominus, et custodivit eum ab inimicis, et a seductoibus tutavit illum: * Et dedit illi claritatem aeternam. **ñ.** Descenditque cum illo in fossam: et in vinculis non dereliquit eum. Et dedit. **Benedictio.**

Christus perpetua.

Lectio v.

Coronata itaque est beati Martyris patientia, mancipata est aeternis cruciatibus tortoris incoerecta malitia. Hoc attendens in agone suo gloriosus Christi athleta, non exhorruit carcerem. Ad

imitationem capitis sui toleravit probra, sustinuit irrisiones, flagella non timuit: et quot ante mortem pro Christo pertulit supplicia, tot ei de se obtulit sacrificia. Quod enim propinante Apóstolo biberat, alte retinebat: Quia non sunt condignae passionis hujus temporis ad futuram gloriam, quae revelabitur in nobis. Et quia momentaneum hoc et leve nostrae tribulationis, aeternum gloriae pondus operatur in caelis. Hujus promissionis amore a terrenis suspensus, et praegustata superna suavitas dulcedine ineffabiliter affectus, dicebat cum Apóstolo: Quid mihi est in caelo, et a te quid volui super terram? Defecit caro mea, et cor meum: Deus cordis mei, et pars mea Deus in aeternum.

ñ. Desiderium anime ejus tribuisti ei Domine, * Et voluntate laborum ejus non fraudasti eum. **ñ.** Quoniam praeveneris eum in benedictionibus dulcedinis: posuisti in capite ejus coronam de lapide pretioso. Et voluntate. **Benedictio.** Ignem sui amaris.

Lectio vj.

Contemplatur enim quantum in aenigmate infirmitas humana oculum mentis in aeternitate figere potest, quanta sint